UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita, doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XII. Vtrum Philippus Imperator fuerit Christianus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

Visual Library

A legiſſe Interpretes aliquos, ex iis liquet quæ in id argumentum ſcripſit Baronius. Errorem ipſe in numerum hunc irrepſiſſe vidit, & ex Euſebio quatuordecim ſaltem annis in Alexandrina cathedra Heraclam ſediſſe concluſit. Plane verum eſt totis quindecim ſediſſe annis, nam ab anno Alexandri decimo, quo anno ponimus acquieviſſe Demetrium, ad Philippi tertium, pleni quindecim anni intercedunt. Dicendum ergo quindecim in Pontificatu traductis annis, decimo ſexto Heraclam naturæ conceſſiſſe. Ita intelligendum puto Euſebium: atque ſi recte conjicimus, eo ipſo anno Demetrius obierit, quo Origenes Ægyptum reliquit. Hinc quoque manifeſtus Nicephori error, qui poſt decimum tertium Epiſcopatus annum Imperante Gordiano Heraclam deceſſiſſe ſcribit. At Scaliger hic memoria lapſum contendit Euſebium, ejuſque adhæret Chronico, quod anno Philippi quinto Epiſco-

B patum Alexandrinum à Dionyſio initum fuiſſe docet. Id ex conſtanti duntaxat Codicum conſenſu probat, qui ſic habent. Futile argumentum: quaſi non Hiſtoriæ Euſebianæ Codices tertio Philippi anno conſtanter quoque id aſſignent. Certe ſi ex Euſebij Chronico caſtiganda eſt ejus Hiſtoria, ſexcentis caſtigetur locis, in quibus diſſentiunt. Vel in hoc Heraclæ annorum ἐπιλογιστικὰ initium ejus Epiſcopatus confert Chronicon in annum Alexandri nonum; exitum Origenis ex Alexandria in undecimum; cum exitui Origenis annum Alexandri decimum adſcribat Hiſtoria, & poſt ejuſdem exitum deceſſiſſe Demetrium ſignificet, cum cui Heraclas ſucceſſit.

Bar. ad A. 248. N. 1. & 5.

Niceph. lib. 5. cap. 26.

Scalig. Animadv. in Chron. Euſeb. ad A. 2264.

X. Baronius ad annum 248. N. 1, Origeni in omnibus Heraclam faviſſe ſcribit, atque ideo poſt Demetrij mortem concitas adverſus eum turbas penitus fuiſſe conſopitas; Dio-

C nyſium vero Heraclæ ſucceſſorem Origeni infenſiſſimum ſe præbuiſſe. Supra demonſtratum à nobis eſt teſtimonio Gennadij, Petri Alexandrini, Epiſtolæ Synodicæ Ægyptiorum Præſulum, & Photij, non aliter in Origenem animatum fuiſſe Heraclam, ac deceſſorem ipſius Demetrium. Cauſſam vero cur eundem à Dionyſio oppugnatum crederet Baronius, ſive ex auctoritate, ſive ex veriſimilitudine petitam addere debuit; quæ certe nulla eſt. Merito itaque hanc ejus opinionem repudiavit Halloxius, & Origenem, quoad vixit, ſummopere à Dionyſio obſervatum, & poſt mortem etiam laudatum fuiſſe contendit; quod & nos infra oſtendemus.

Bar. ad A. 248. N. 1.

Hallox. Notat. ad Origen. Defenſ. libr. 1. cap. 22.

XI. Cæterum ſexagenario jam major Origenes haud ſegnius rerum divinarum ſatagebat, neque ullum fere intermittebat diem, quin vel ad populum de Deo verba faceret, vel

D ſcriberet, vel legeret, vel colloqueretur. Teſtes ſunt omni ſacræ eruditionis fruge referti libri contra Celſum, quibus Epicurei Sophiſtæ petulantiam Ambroſij ſuaſu contudit, (quoſque Gordiano imperante ſcriptos falſo Marianus Scotus exiſtimavit, & quorum lucubrationem ad annum 237 perperam retulit David Blondellus, ſummopere licet, in re præſertim Chronologica, cautus & diligens; atque ita toto aberravit decennio, quippe qui obitum Origenis anno 256 aſſignaſſet) teſtes docti in Matthæum, & in Prophetas XII Commentarij, teſtes innumeræ ad varios ſcriptæ Epiſtolæ, quas pluſquam centum undecunque nactas collegerat ætate ſua Euſebius, & in libros digeſſerat. Illas annorum ſeries conſumſit.

Marian. Scot ad A. Chr. 242.

Blondel. in Illuſtrami- tis famil. controv. de Euch. c. 4.

XII. Atque utinam vel duæ illæ ſupereſſent epiſtolæ, quas ad Philippum Imperatorem,

E ejuſque uxorem Severam Auguſtam ſcripſit. Hinc certo conjici poſſet, verene Chriſto adhæſerint, quemadmodum ab Auctoribus Chriſtianis proditum eſt: an à Chriſtianis partibus fuerint alieni, quod perſuadet Ethnicorum Auctorum de nova ab iis ſuſcepta religione ſilentium; & multorum præterea tum Chriſtianorum, tum Ethnicorum conſenſus, à quibus primus inter Imperatores Chriſtum profeſſos Conſtantinus celebratur. Ego quidem magnorum virorum ſententiis meum quoque judicium, quando me res id admonet, interponam. Si publice Chriſtianorum fidem profeſſus fuiſſet Philippus, veriſimile utique non eſt tacituros id fuiſſe Ethnicos Scriptores, futuramque rei hujus, ſicut fuit, obſcuram famam & incertam. Nec multo veriſimilius eſt, ſi Chriſtianus non fuiſſet, id proditurum Euſebium, temporibus illis proximum, cum utramque eum ad Philippum & Severam ab

F Origene ſcriptam Epiſtolam vidiſſe conſtet, quam non paucis poſt Euſebium annis vidiſſe quoque Vincentium Lirinenſem ſolerter deprehendit Baronius. Sic igitur ſentio, Chriſti ſacris à Fabiano Papa initiatum fuiſſe Philippum, ſed occulte, idque clam Ethnicos habuiſſe, ne quid inde res ſuæ detrimenti caperent, quas priſtinæ religionis ejuratæ fama forſitan conturbaſſet. Hinc ab Ethnicis Scriptoribus tacitum illud eſt, à Chriſtianis celebratum. Quod autem ex Euſebio objici poteſt, publice eum in Eccleſiam ab Epiſcopo (is fuit Babylas) admiſſum, precationum participem fuiſſe factum, poſtquam crimina confeſſus in pœnitentium ordinem redactus eſt; id ſane animadvertendum eſt ex incerta auditione Euſebium retuliſſe. Antiochiæ præterea contigiſſe fertur illud, ubi florebant res Chriſtianorum, quibus tum præerat Epiſcopus Babylas; in extremis videlicet Romanæ ditionis oris, procul à Romanorum conſpectu, quos præ cæteris ejuſmodi facinus poterat

Bar. ad A. 246 N. 8.

Euſeb. lib. 6. cap. 34.

commovere. Huc accedit in medio Chriſtianorum cœtu, conſcio cum paucis Epiſcopo, A
Imperatorem facile delitere potuiſſe, mutata veſte, & imperatorijs inſignibus detractis. Sub ipſa porro imperij ſui initia Chriſti doctrinam amplexum fuiſſe Philippum ex eo liquet, quod in cœtum Chriſtianorum jam creatus Imperatór recipi poſtulaverit Antiochiæ, quo nonniſi poſt arreptum recens imperium ſeſe uſquam contulit. Quæcunque autem adverſus hanc ſententiam argumenta profert Baronius, ut poſtremis imperij annis Chriſto nomen Philippum dediſſe probet, ex ijs quæ diximus facile refelluntur. Cadunt itidem pronuntiatæ in eam rem à Scaligero κυρίαι δόξαι. ſic enim effata ejus appello, quibus Philippum ab Eccleſia ſegregat, veterumque Chriſtianorum auctoritatem proculcat, uno hoc nixus argumento, quod injuriam Chriſto faciunt, qui hominem nequam, & Domini ſui interfectorem, Chriſtianũ auſi ſunt dicere. Ac ſi nulli inter Chriſtianos ſceleſti reperiantur: ac ſi nequiſſimi non fuerint Imperatores quidam Chriſtiani. Præterea nondum Chriſtianum fuiſſe Philippum docuimus, cum flagitia hæc admiſit. Nec mihi magis Petri Halloxij probatur conjectura; cum Origenem ex eo jam tempore quo Arabiam petiverat, Philippo Imperatori, ut pote Arabi, & Boſtris nato, fuiſſe cognitum ſuſpicatur. A puero ſiquidem relicto patrio ſolo in militiam profectus creditur Philippus. Et ut nondum patria exceſſiſſet, quonam argumento probari poteſt hominem obſcuro loco natum, & fortunæ tenuis, in notitiam Origenis veniſſe, viri magnis de rebus ad hæc loca miſſi, & graviſſimis negotiis diſtricti? Quid eſt hariolari, ſi hoc non eſt? Minime autem omnium audiendus vir eruditus qui in Annotationibus ad Nicephorum Fabiano Papæ tribuit, quod uno conſenſu Leontius Antiochenus, Chryſoſtomus, & ex Leontio Chronici Alexandrini Auctor Babylæ tribuerunt. Non jam diſputo verumne ſit quod conjectat Baronius Philippum Auguſtum cum Philippo Auguſtali Ægypti Præfecto confundi: hic certe locum, uti fatetur ipſe, habere id neutiquam poteſt; non idcirco tantum, quod duas illas Origenis Epiſtolas viderat Euſebius; ſed multo magis quod imperante Severo martyrio conſumtus ſit Philippus ille Auguſtalis Præfectus; ab Euſebio autem memoratum Philippi Auguſti facinus, ipſo jam imperium adepto editum ſit. Extat hinc etiam meritone ſcripſerit Pomponius Lætus, Philippum, ut ſcelera tegeret, cultum Chriſtiani nominis ſimulaſſe. Sed revertamur ad propoſitum.

Bar. ad A. 246. N. 2. 3. & 4.
Scalig. Animadv. in chron. Euſ. ad A. 2260.
Halloix. lib. 1. cap. 18.
Niceph. lib. 5. cap. 25.

Right margin: B (at "mini ſui interfectorem"), C (at "quod uno conſenſu").

XIII. Hac primum tempeſtate Homilias ſuas, quas fere quotidie in Eccleſia habebat ex tempore, à Notariis inter concionandum excipi paſſus eſt Origenes, quod antea numquam D
fieri permiſerat. Hinc nomen ejus magis magiſque celebrabatur in dies, ſed ita tamen ut ſumma afficeretur admiratione à plurimis; à nonnullis, ut varij eſſe ſolent hominum ſenſus, infamaretur. Anſam præcipue dabant reprehenſionibus erudita quidem, non ſatis tamen meditate ſcripta opera, & in ſecretos fere elaborata uſus, ac incaute tamen evulgata. Opportuna hæc erant ſiniſtris Hæreticorum interpretationibus, & ſæpe vel ad conflandam Origeni invidiam, eumque falſis criminibus circumveniendum, vel ad quærendum nefarijs dogmatibus ſplendidum patrocinium adulterabantur. Cui malo ut occurreret, ſeque hac ſuſpicione evolueret, conſultum fore ratus eſt ſuam de Deo, rebuſque divinis ſententiam miſſis ad Fabianum Papam, alioſque Antiſtites Epiſtolis profiteri, & ſi quid ſcribendo peccaverat, matura pœnitentia emendare. Cauſſas autem temeritatis retulit in Ambro- E
ſium, quod ſecreto edita in publicum protuliſſet. Grauem hic Euſebio dicam impingit Baronius, quod repudiatam hanc à Fabiano Profeſſionem fidei, & ipſum ad cauſſam dicendam accitum fuiſſe Romam Origenem dolo malo reticuerit: ſed jam ſupra ab hac Baronij calumnia Euſebium vindicavimus: nam quid hac Profeſſione factum ſit incertum eſt, & admodum ſemel Romam iviſſe Origenem certiſſimum eſt.

Bar. ad A. 248. N. 1 2.

XIV. At nondum etiam Adamantius vacationem à laboribus habuit. Exorta quippe nova apud Arabes hæreſi, quæ animam ſtatim à morte cum corporibus extingui, atque itidem cum corporibus in extrema die excitatum iri ſciſcebat, coactum ſtatim eſt frequens Concilium, ad idque accitus Origenes Hæreticos rationum ſuarum momentis convictos & oppreſſos ad meliorem mentem traduxit. Pari quoque felicitate Hel- F
ceſaitarum doctrinam, à Papia Achaiæ Presbytero olim cum primum oriretur expugnatam, tunc renaſcentem denuo, non congreſſionibus & colloquiis, ſed ſcriptis contudit. Auctor Theodoretus, qui hæc habet: κὴ ταύτης τῆς αἱρέσεως ὠριγένης συνέγραψεν ἀληθῶς. συνεκρόθησε δὲ ταύτην ἀλκιβιάδης, ἐξ ἀπαμείας τῆς συρίας ὁρμώμενος. Legendum fortaſſe, συνεκρότησε: ſic enim de eadem re Nicephorus: κὴ ἡ ταύτης κὴ ἀλκιβιάδης ἐξ ἀπαμείας τῆς συρίας παρεμπεσὼν ἀνήγειρε. ὠριγένης δὲ τοῖς κατ' αὐτῆς ἐλέγχοις ἤλασεν. Quamquam nihil affirmo: nam Nicephori auctoritati parum tribuo. Geminam hanc ab Origene victoriam dolo malo reticuit Georgius Syncellus, Græcorum omnium morem in ſuggillando Origene ſecutus. Nec abſurdum fortaſſe fuerit iiſdem conjungere temporibus Apellitarum profligationem, quos per Orientem graſſantes coërcuit Origenes, & per ſingulas quaſque urbes inſectatus concionibus repreſſit.

Theodoret. Hær. Fab. Lib. 2. cap. 8. Niceph. lib. 5. cap. 24.